

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Галайко А.Є., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Г.Г. Лисак

Державний біотехнологічний університет

За умов нестійкої економічної ситуації об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства відіграє першочергову роль для підтримання стабільності бізнесу. Саме аналіз фінансового стану надає інтерпретацію індикаторам діяльності суб'єктів господарювання, що дає змогу визначити та мобілізувати резерви для забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства.

Питанню аналізу фінансового стану присвячено багато праць як вітчизняних, так і зарубіжних теоретиків та практиків. Результати дослідження цього питання у своїх працях навели такі автори, як Головка І.В., Бутинець Ф.Ф., Костюченко М.С., Савицька Г.В., Чумаченко М. Г. та ін.

В ході дослідження нами були визначені економічна сутність аналізу фінансового стану підприємства; розглянута категорія «фінансовий стан» як об'єкт прогнозування; проаналізовані методичні підходи та методи аналізу і прогнозування фінансового стану суб'єктів господарювання [1].

У процесі дослідження було виявлено, що в економічній літературі відсутнє однозначне визначення поняття «фінансовий стан підприємства». Більшість авторів звужують це поняття, досліджуючи окремі його елементи: фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність. Вважаємо, що такий підхід приводить до викривлення змісту поняття «фінансовий стан». Тому, пропонуємо розглядати фінансовий стан підприємства як систему, що включає взаємопов'язані між собою елементи.

В ході дослідження нами визначені притаманні фінансовому стану підприємства внутрішні протиріччя, які пов'язані з розміщенням власних і позикових фінансових ресурсів для отримання максимального прибутку. Вважаємо, що саме за існування цих протиріч і відбувається перехід підприємства з одного типу фінансового стану до іншого [1, 2].

За результатами дослідження факторів, що обумовлюють фінансовий стан (рівня доходу і прибутку підприємства, структури капіталу та активів), зроблено висновок, що саме вони визначають рівень фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та ефективності використання капіталу. У той час, як зовнішні, хоча й не мають прямого впливу, однак обумовлюють внутрішнє середовище функціонування.

Дослідження індикаторів фінансового стану підприємства визначило їх взаємозв'язок і взаємозалежність. Так, показники фінансової стійкості характеризують структуру капіталу та залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Вони мають зв'язок з оборотністю кредиторської заборгованості. У той час, на розмір власного капіталу впливає обсяг прибутку звітного періоду. Показники платоспроможності відображають здатність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання, пов'язані з оборотністю

оборотних коштів та кредиторської заборгованості.

Виходячи з цього, нами пропонується, для здійснення аналізу та прогнозування фінансового стану, використовувати системний підхід. Саме він дає змогу вивчати динаміку фінансового стану у взаємообумовленості.

Вивчення існуючих підходів до сутності економічного прогнозування дало можливість виокремити декілька підходів: ймовірнісний; системний; пізнавальний та управлінський.

Узагальнюючи результати дослідження сутності понять «фінансовий стан» та «прогнозування» ми дійшли до висновку, що прогнозування фінансового стану підприємства це розробка системи науково обґрунтованих імовірнісних припущень про певні структурні зміни в активах та пасивах підприємства, які обумовлені використанням капіталу.

Дослідження методичних підходів до аналізу та оцінки фінансового стану підприємства проводилося шляхом їх оцінки за наступними критеріями: наявністю і змістом попередніх процедур, дублюванням процедур та розрахунків, ступенем деталізації аналізованих даних, логічною послідовністю етапів і ступенем розкриття економічного змісту використовуваних показників, узагальненням результатів аналізу, інформаційним забезпеченням аналізу, потенційними користувачами результатів аналізу.

З результатами порівняльного аналізу вивчених методик, в якості удосконалення процедурної сторони методики аналізу фінансового стану, нами запропонований методичний підхід, який полягає в послідовності проведення певних процедур оцінки фінансового стану та механізму узагальнення результатів аналізу [3].

Щодо прогнозування фінансового стану підприємства – практиками задіюється велика кількість методів економічного прогнозування. В ході дослідження нами опрацьовані основні методи, які можна використовувати при прогнозуванні фінансового стану підприємства. Були визначені сутність, переваги і недоліки методів прогнозування фінансового стану підприємства.

Інформаційні джерела:

1. Фінансовий менеджмент : підручник. За заг. ред. Поддєрьогіна А.М. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с
2. Шкиря А. С. Напрями поліпшення фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки. *Modern problems in science*. 2022. С. 89 – 91. URL: <https://isg-konf.com/modern-problems-in-science/>
3. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 173-180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2018_29_3_35